

КУДИ ТА ЯК ПРАВИЛЬНО ПИСАТИ СКАРГУ,

ЗАЯВУ, ПРЕТЕНЗІЮ,
КЛОПОТАННЯ,

ЩОБ ВІДСТОЯТИ
СВОЇ ПРАВА

Дуже часто ми не знаємо, куди та як правильно звертатися, щоб відстояти свої права або дізнатися, як треба діяти на законних підставах у різних випадках: розірвання шлюбу, питання спадкового права, стягнення боргу, відшкодування шкоди, спричиненої в результаті ДТП... У цьому виданні ви знайдете зразки типових документів — заяв, скарг, клопотань, претензій; перелік документів, які треба подавати у тому чи іншому випадку; поради щодо того, як уникнути помилок під час подання позовних заяв, та багато іншого. Докладні коментарі та пояснення допоможуть вам самостійно, не витрачаючи грошей та часу, скласти необхідні документи, щоб захистити свої права.

Ця книга стане в пригоді кожному, хто хоче забезпечити себе від різних несподіванок у правовому полі українського законодавства.

www.bookclub.ua

ISBN 978-966-14-6814-5

9 789661 468145

В. В. Гайворонська, О. М. Скребець,
О. М. Сичов, Д. С. Довбій

КУДИ ТА ЯК ПРАВИЛЬНО ПИСАТИ СКАРГУ, ЗАЯВУ,
ПРЕТЕНЗІЮ, КЛОПОТАННЯ, ЩОБ ВІДСТОЯТИ СВОЇ ПРАВА

В. В. Гайворонська, О. М. Скребець,
О. М. Сичов, Д. С. Довбій

Стане
в пригоді кожному

КУДИ ТА ЯК ПРАВИЛЬНО ПИСАТИ СКАРГУ,

ЗАЯВУ, ПРЕТЕНЗІЮ,
КЛОПОТАННЯ,

ЩОБ ВІДСТОЯТИ
СВОЇ ПРАВА

ЗРАЗКИ

ТИПОВИХ ДОКУМЕНТІВ
НА ВСІ ВИПАДКИ ЖИТТЯ

КЛУБ
СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

В. В. Гайворонська, О. М. Скребець,
О. М. Сичов, Д. С. Довбій

Куди та як **ПРАВИЛЬНО** **ПИСАТИ СКАРГУ,** **ЗАЯВУ, ПРЕТЕНЗІЮ,** **КЛОПОТАННЯ,** **ЩОБ ВІДСТОЯТИ** **СВОЇ ПРАВА**

ХАРКІВ **КЛУБ**
СІМЕЙНОГО
2014 ДОЗВІЛЛЯ

УДК 34
ББК 67.9(4УКР)
Г14

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

В. В. Гайворонська, голова Ради адвокатів
Харківської області, адвокат;
О. М. Скребець, голова ревізійної комісії адвокатури
Харківської області, адвокат;
О. М. Сичов, адвокат, голова адвокатського
об'єднання «Адвокатська колегія «АЛЕТЕЯ»»

Дизайнер обкладинки *Андрій Цепотан*

Довідкове видання

**В. В. Гайворонська, О. М. Скребець,
О. М. Сичов, Д. С. Довбій**
**Куди та як правильно писати скаргу, заяву, претензію, клопотання, щоб
відстояти свої права**

Головний редактор *С. С. Скляр*
Завідувач редакції *К. В. Новак*
Відповідальний за випуск *І. Г. Веремій*
Редактор *О. М. Журенко*
Художній редактор *С. В. Місяк*
Технічний редактор *В. Г. Євлахов*

Підписано до друку 07.02.2014.
Формат 84x108/32. Друк офсетний.
Гарнітура «Minion Pro». Ум. друк. арк. 21,84
Наклад 10000 пр. Зам. №

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано з готових діапозитивів
у ДП «Видавництво та типографія «Таврида»»
95040, Україна, АРК, м. Сімферополь, вул. Ген. Васильєва, 44

ISBN 978-966-14-6814-5

© DepositPhotos.com / omnishash, обкладинка, 2014
© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»,
видання українською мовою, 2014
© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»,
художнє оформлення, 2014

Вступ

Щиро дякуємо читачеві за інтерес до цієї книги. Сподіваємось, матеріал буде корисним для читачів — не юристів, яким самостійно необхідно відстоювати свої права і в суді також.

Метою цієї книги є ознайомлення читача з основами процесуальних норм та правил для захисту своїх інтересів, а також можливість самостійно застосовувати такі норми на етапі, коли звернутися до спеціаліста неможливо або потрібно здійснити процесуальну дію негайно.

У будь-якому разі наголошуємо, що ця книга не є довідником стосовно всіх можливих питань сучасного процесуального захисту, а у складних випадках бажано користуватися порадами спеціалістів. Зважте й на те, що юристи, які представляють інтереси своїх клієнтів, так само звертаються до фахівців відповідних галузей для більш правильного та повноцінного вирішення питань, що виникають. Судді ж використовують досвід науковців та залучають експертів для вирішення специфічних питань у судовому процесі.

Тому, якщо інформація з цієї книги допоможе здійснити основні процесуальні рухи, уникнути грубих помилок та бездіяльності у зв'язку з тим, що читач не може зорієнтуватися у питанні, то цього буде вже достатньо.

У цій книзі ми торкнулись питань подання та складання процесуальних документів, які можуть стати у пригоді у найбільш поширених суспільних відносинах. Оскільки надання

та використання процесуального документа без усвідомлення пов'язаних з ним норм матеріального права є недостатнім, до зразків та прикладів наведено також посилання та подано ґрунтовні пояснення.

Процесуальні документи, що правлять за зразки, використовували на практиці, утім, під час написання цієї книги їхні тексти було відповідно знеособлено. Будь-який збіг з реальними особами є випадковим.

ЗВЕРНЕННЯ ДО ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ

Взаємодія із органами держави та органами місцевого самоврядування у громадян відбувається переважно в односторонньому порядку — шляхом впливу цих органів на їх життя в процесі реалізації владних повноважень. Зворотний зв'язок здійснюється переважно шляхом безпосереднього звернення громадян до цих органів.

Відповідно до ст. 40 Конституції України, усі мають право направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів, що зобов'язані розглянути звернення і дати обґрунтовану відповідь у встановлений законом строк.

Зазначена норма Конституції є нормою прямої дії, але детальний порядок практичної реалізації цього права громадянами України регулює Закон України «Про звернення громадян» від 02.10.1996 р.

Під зверненнями громадян слід розуміти викладені в письмовій або усній формі пропозиції (зауваження), заяви (клопотання) і скарги.

Види звернень

Зміст і характер звернення обумовлено його видом.

Пропозиція, або зауваження, — звернення громадян, де висловлюють поради, рекомендації щодо діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування, депутатів усіх рівнів, посадових осіб, думки щодо врегулювання суспільних відносин та умов життя громадян, вдосконалення правової основи державного і громадського життя, соціально-культурної та інших сфер діяльності держави і суспільства.

На практиці, на жаль, для вас практичного значення цей різновид звернення не має. Скоріш за все ви отримаєте відповідь типу «Уважно розглянули — обговорили — врахуємо у подальшій роботі». Інших результатів сподіватися не варто.

Заява — звернення громадян із проханням про сприяння реалізації закріплених чинним законодавством прав та інтересів або повідомлення про порушення чинного законодавства чи недоліки в діяльності підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, посадових осіб, а також висловлення думки щодо поліпшення їх діяльності.

Клопотання — письмове звернення з проханням про визнання за особою відповідного статусу, прав чи свобод тощо.

Скарга — звернення з вимогою про поновлення прав і захист законних інтересів громадян, порушених діями або бездіяльністю, рішеннями державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, об'єднань громадян, посадових осіб.

Найбільш поширеними є такі звернення громадян, як скарги і заяви.

Звернення можна надсилати на адресу органів державної влади, місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності,

засобів масової інформації або безпосередньо на адресу посадових осіб відповідно до їх функціональних обов'язків. Причому подавати звернення необхідно до тих органів, установ і тих посадових осіб, від яких залежить вирішення цього питання.

Якщо питання, порушені у зверненні, не входять до повноважень адресата, звернення мають переслати за належністю відповідному органу або посадовій особі у строк не більше п'яти днів. Про це слід повідомити громадянинові, що подав звернення.

Також звертаємо увагу, що, за чинним законодавством, скарги не можна направляти для розгляду тому органу (посадовій особі), дії або рішення якого оскаржують. Подібні дії особи, яка отримала ваше звернення, є прямим порушенням ст. 7 Закону України «Про звернення громадян».

Звернення може бути усним або письмовим.

Усне звернення громадянин викладає на особистому прийомі, і посадова особа записує його в журналі (книзі) прийому. При цьому реєструють прізвище, ім'я та по батькові відвідувача, його адресу, суть питання, прізвище особи, яка веде прийом, і результати розгляду звернення. Наприкінці прийому громадянинові повідомляють про прийняте за зверненням рішення або, якщо вирішення питання належить до компетенції іншого органу, мають посприяти у з'ясуванні цього органу, визначенні його місцезнаходження, телефонів тощо.

Однак застосовувати усну форму звернень не рекомендуємо, оскільки, на жаль, практика свідчить про небажання посадових осіб державних органів вирішувати будь-які питання в подібному оперативному режимі. Скоріш за все ви марно витратите час, оскільки після усного прийому у вас не буде на руках доказів звернення до державного органу (посадової особи). Це стосується і випадків, якщо робота установи з громадянами побудована на особистому прийомі громадян

Висновки

Завершити цю книгу ми хочемо цитатою з трактату Сунь-Цзи «Мистецтво війни»: «Сто разів битися і перемогти — це не краще з кращого; краще з кращого — підкорити чужу армію не борючись».

Отже, найкраща війна — розбити задуми противника.

Керуючись цим, побажаємо читачеві мати якомога менше диспутів та суперечок. Формувати правовідносини та вибирати контрагентів радимо в такий спосіб, щоб навіть натяку для спору не виникало. Доцільно також звернутися до порад спеціалістів, які зможуть знизити ризик виникнення спору ще на етапі укладення договору або виникнення будь-яких правовідносин.

І якщо вже й доведеться розпочати «воєнні дії», щоб правильний підхід до спору допоміг звести витрати часу на доведення своєї позиції до мінімуму.

Зміст

Вступ.....	3
Звернення до державних органів	5
Види звернень	6
Складання звернень	9
Як отримати інформацію	12
Зразки документів	14
Загальна інформація про судову систему в Україні	19
Судочинство	19
Конституційний Суд	22
Суди загальної юрисдикції	25
Захист прав та інтересів фізичних та юридичних осіб у порядку цивільного судочинства.....	26
Загальні положення	26
Захист прав та інтересів фізичних та юридичних осіб у порядку позовного провадження.....	30
Правила розгляду позовних заяв у суді.....	34
Захист законних інтересів у порядку окремого провадження (непозовне цивільне судочинство).....	49
Захист прав та інтересів у порядку наказного провадження	52
Апеляційне провадження.....	57
Касаційне провадження.....	67
Провадження у зв'язку з нововиявленими обставинами	71
Заяви осіб, що беруть участь у справі з приводу окремих процесуальних питань	75
Пам'ятка «Права та обов'язки осіб, які беруть участь у справі».....	76
Зразки процесуальних документів з коментарями	79
Позовні заяви	79
Апеляційне провадження.....	138
Касаційне провадження.....	143
Інші процесуальні документи	152

Кримінальне судочинство	159
Загальні положення: новий Кримінальний процесуальний кодекс України	159
Загальні засади кримінального провадження	163
Загальна характеристика кримінального провадження	180
Досудове розслідування	181
Судове провадження	186
Права особи в кримінальному провадженні.....	190
Заявник. Потерпілий	191
Підозрюваний. Повідомлення про підозру.....	198
Обвинувачений. Обвинувальний акт	204
Затримання	206
Запобіжні заходи	210
Право на оскарження у кримінальному провадженні.....	218
Оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування.....	218
Оскарження недотримання розумних строків під час досудового розслідування.....	221
Оскарження ухвал слідчого судді під час досудового розслідування.....	222
Оскарження в апеляційному порядку вироків та ухвал суду	224
Оскарження в касаційному порядку вироків та ухвал суду.....	225
Інші можливості для перегляду рішень.....	226
Пам'ятка «Коли вас викликають на допит»	226
Пам'ятка «Якщо до вас прийшли із обшуком»	229
Зразки документів.....	234
Судочинство в адміністративних судах	241
Позитивність та прогресивність норм Кодексу адміністративного судочинства	242
Загальні норми КАС України	245
Права та обов'язки сторін, які беруть участь у справі	248
Строки звернення до адміністративних судів	250
До якого суду потрібно звертатися з використанням норм КАС України	257
Вимоги, з якими можна звертатися до суду	264
Розрахунок для сплати судового збору в разі звернення до суду	265
Приклади обчислення сум судового збору.....	268
Пільги щодо сплати судового збору	269

Загальні вимоги до документів, які подають до суду.....	271
Зразки клопотань.....	281
Клопотання з іншими вимогами.....	294
Інші види заяв.....	306
До органів Міністерства доходів та зборів (податкові органи) із застосуванням норм ПКУ.....	310
До органів Міністерства доходів та зборів (митні органи) із застосуванням норм ПКУ.....	351
За позовами до державних органів, пов'язаними з порушеннями трудових відносин із застосуванням норм КЗпП в Україні.....	356
До місцевих органів влади (виконавчі комітети).....	371
За позовами на дії органів державної виконавчої служби.....	376
За позовами на дії державних органів щодо винесення постанов про притягнення осіб до адміністративної відповідальності із застосуванням норм КАСУ.....	380
Основні помилки під час подання позовних заяв до суду.....	390
Які документи потрібно надати суду та залучити їх до позову.....	390
Помилки, які трапляються найчастіше.....	397
Як уберегтися від помилок.....	400
Діяльність адвокатів та інших фахівців у галузі права.....	403
Представництво інтересів сторін у судових органах.....	404
Форми судових рішень за результатами розгляду позовної заяви.....	409
Висновки.....	413